

Lesní zákon

Martin Flora

Mendelova univerzita v Brně

Fakulta lesnická a dřevařská

Lesní právo

Soubor právních norem, které upravují postavení a chování subjektů práva v

- a) vztazích souvisejících s ochranou a reprodukcí lesa jako složky životního prostředí
- b) majetkoprávních vztazích souvisejících s pozemky určenými k plnění funkcí lesa

Lesní právo

Vývoj lesního práva:

- Lesní právo jako soukromé právo (*Zákon Sjudnyj ljudem, Statuta Konráda Oty*)
- Posilování prvků veřejného práva (*Tereziánské lesní řády*)
  - Lesní právo jako správní právo (*císařský patent č. 250/1852 ř.z. a po něm následující zákony*)
  - Lesní právo jako právo životního prostředí (*zákon č. 289/1995 Sb., lesní zákon*)

Lesní právo

Kodexy:

- císařský patent ze dne 3. prosince 1852, č. 250 ř.z., kterým se vydává lesní zákon
- zákon č. 166/1960 Sb., o lesích
- zákon č. 61/1977 Sb. o lesích, + zákon ČNR č. 96/1977 Sb. o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství.
- **zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)**

Lesní právo

Parciální (dílčí) zákony 1852-1918:

- zákon č. 11/1893 čes. z.z. pro království České o dohledu nad hospodářstvím v lesích obecních,
- zákon č. 41/1885 čes. z.z. o zevnějším označení strážních zřízců přísežných, ustanovených k ochraně zeměvzdělání a honitby v Čechách,
- zákon č. 75/1887 mor. z.z. platný pro markrabství Moravské, jenž se týká zevnějšího označení hlídačů, k ochraně zemědělství ustanovených a pod přísahu vzatých,
- zákon č. 93/1883 ř.z. o očišťování lesů od cizích záklíčků (enkláv) a o zaokrouhlení lesních hranic,
- zákon č. 117/1884 ř.z., o opatřeních k neškodnému svádění horských vod,
- zákon č. 52/1897 mor. z.z., platný pro markrabství Moravské, jenž se týká zalesňování v obvodu Horní (Vsetínské) řeky Bečvy,

Lesní právo

Parciální (dílčí) zákony 1918-1938 :

- zákon č. 82/1918 Sb. z.a n., o prozatímní ochraně lesů,
- zákon č. 422/1919 Sb., jímž se zakazuje kácení dříví v lesích obecních,
- zákon č. 37/1928 Sb. z.a n., o zatímní ochraně lesů

Lesní právo

Parciální (dílčí) zákony 1938-1945 :

- vládní nařízení č. 350/1940 Sb., o uchování a vypěstění dědičně hodnotného dorostu stromového v lese, doplněné vl. nařízením č. 354/1941 Sb. (zrušeno až v roce 1950),
- vládní nařízení č. 224/1941 Sb., o těžbě dřeva, (zrušeno až v roce 1950)
- vládní nařízení č. 363/1941 Sb., o provádění holosečí, (zrušeno až v roce 1948)
- vládní nařízení č. 229/1942 Sb., o zřízení lesních dohlédacích úřadů,
- vládní nařízení č. 35/1944 Sb., o zařízení lesů, (zrušeno až v roce 1960)

Lesní právo

Parciální (dílčí) zákony 1946-1995 :

- zákon č. 65/1950 Sb., o hospodaření lesními semeny a sazenicemi,
- zákon č. 66/1951 Sb., o odborné správě lesů,
- zákon č. 86/1949 Sb., o přísežných hajných k ochraně lesů, polního majetku, myslivosti, rybářství a vod a vodních děl,

Lesní právo

Parciální (dílčí) zákony v současnosti:

- zákon ČNR č. 282/1991 Sb. o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa,
- zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin)
- zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh

Lesní právo

Evropské lesní právo:

- **nařízení EP a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky.**
- **prováděcí nařízení Komise (EU) č. 607/2012 ze dne 6. července 2012 o prováděcích pravidlech pro systém náležité péče a pro četnost a povahu kontrol kontrolních organizací podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010,**
- **směrnice Rady 1999/105/ES ze dne 22. prosince 1999 o uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin na trh**

Lesní právo

Prováděcí předpisy:

A. K zákonu č. 289/1995 Sb., lesnímu zákonu:

- vyhláška č. 77/1996 Sb., o náležitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně pozemků určených k plnění funkcí lesa
- vyhláška č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí
- vyhláška č. 79/1996 Sb., o služebních stejnokrojích zaměstnanců orgánů státní správy lesů a o jejich označení
- vyhláška č. 80/1996 Sb., o pravidlech poskytování podpory na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin a o poskytování náhrad zvýšených nákladů
- vyhláška č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů
- vyhláška č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování

Lesní právo

Prováděcí předpisy:

A. K zákonu č. 289/1995 Sb., lesnímu zákonu:

- vyhláška č. 100/1996 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o udělení licence v lesním hospodářství a podrobnosti o udělování licencí v lesním hospodářství
- vyhláška č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní strážce
- vyhláška č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích

Lesní právo

Prováděcí předpisy:

A. K zákonu č. 289/1995 Sb., lesnímu zákonu:

- vyhláška č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa
- vyhláška č. 423/2011 Sb. o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát
- nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti

Lesní právo

Prováděcí předpisy:

B. K zákonu č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnicky významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin)

- vyhláška č. 9/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin

C. K zákonu č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh

- vyhláška č. 285/2013 Sb., o rozsahu a způsobu předávání informací do centrální evidence hospodářskými subjekty a orgány státní správy v oblasti uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh

Lesní zákon

Účel zákona

- „stanovit předpoklady pro zachování lesa, péči o les a obnovu lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí, pro plnění všech jeho funkcí a pro podporu trvale udržitelného hospodaření v něm“

Lesní zákon

Definice základních pojmů

- les
- funkce lesa
- lesní porosty
- hospodaření v lese
- ochrana lesa (škodliví činitelé, škodlivé organismy)
- obnova lesa, zalesnění, zajištění lesního porostu
- výchova lesa
- těžba (předmýtní úmyslná, mýtní úmyslná, nahodilá, mimořádná)
- přírodní lesní oblasti
- hospodářské soubory
- porost
- pozemek určený k plnění funkcí lesa

Lesní zákon

Definice základních pojmů

Les:

- „lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa“

Pozemky určené k plnění funkcí lesa:

- „pozemky s lesními porosty a plochy, na nichž byly lesní porosty odstraněny za účelem obnovy, lesní průseky a nezpevněné lesní cesty, nejsou-li širší než 4 m, a pozemky, na nichž byly lesní porosty dočasně odstraněny“ + tzv. “jiné pozemky“

Lesní zákon

„Pozemky určené k plnění funkcí lesa, jsou vymezeny fakticky, tedy např. pozemkem určeným k plnění funkcí lesa je pozemek s lesním porostem (zák. č. 289/1995 Sb.), resp. součástí lesního fondu je pozemek porostlý kosodřevinou (zák. č. 166/1960 Sb.). **Rozhodující je tedy faktický stav.** Rozhodnutí v pochybnostech, zda jde o pozemek určený k plnění funkcí lesa je deklaratorní, na rozdíl od rozhodnutí o odnětí pozemků plnění funkcí lesa (§ 15 zák. č. 289/1995 Sb.)“ **(rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24.5.2013 č.j. 5 Ca 184/2009-37)**

Lesní zákon

„Lesní zákon ... definuje pozemek určený k plnění funkcí lesa materiálně. Takový pozemek musí fakticky naplňovat znaky lesního pozemku či jiného pozemku ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) nebo b) lesního zákona. Skutečnost, že daný pozemek je v katastru nemovitostí formálně veden jako pozemek lesní, resp. jako pozemek určený k plnění funkcí lesa, nemůže tedy být v dané otázce rozhodující. Nelze totiž vyloučit situaci, kdy pozemek je v katastru nemovitostí veden chybně jako pozemek určený k plnění funkcí lesa, přestože fakticky již znaky pozemku určeného k plnění funkcí lesa ve smyslu příslušných ustanovení lesního zákona nenaplňuje.“
(rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18.12.2009 č.j. 5 As 94/2008-44)

Lesní zákon

Vlastnický režim

Všichni vlastníci mají stejná práva a povinnosti (stát, veřejnoprávní korporace i soukromé osoby)

Výjimky:

- pravidla pro nakládání s lesy ve vlastnictví státu,
- zákaz nájmu a podnájmu státního lesa za účelem hospodaření,
- povinnost zabezpečit pro státní lesy zpracování LHP bez ohledu na výměru,
- povinnost dodržovat minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku podle LHP

Lesní zákon

Kategorizace lesů

Nástroj umožňující preferencí některých funkcí lesů

- Lesy ochranné (rozhodnutí KÚ)
- Lesy zvláštního určení (ex lege popř. rozhodnutí KÚ)
- Lesy hospodářské
- Osvobození od daně z nemovitostí
- **Vyhláška č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí**

Lesní zákon

Základní principy právní úpravy

- Ochrana rozlohy lesů (povinnosti při ochraně rozlohy lesů)
- Ochrana plnění funkcí lesů (povinnosti při užívání lesů)

Lesní zákon

Ochrana rozlohy lesů – základní povinnost

Nikdo nesmí bez povolení užít lesní pozemky k jiným účelům, pokud lesní zákon nestanoví jinak

Veškeré pozemky určené k plnění funkcí lesa musí být účelně obhospodařovány podle lesního zákona. Jejich využití k jiným účelům je zakázáno

Lesní zákon

Ochrana rozlohy lesů - nástroje

- Evidence rozlohy lesní půdy
- Zásada minimalizace negativních zásahů
- Ochrana v územním plánování a hornické činnosti
- Souhlas s dělením pozemku pod 1 ha
- Souhlas s dotčením pozemků do vzdálenosti 50 m od okraje lesa

Lesní zákon

Ochrana rozlohy lesů - nástroje

- Odnětí nebo omezení využívání pozemků plnění funkcí lesa jen na základě rozhodnutí státní správy lesů
- Poplatek za odnětí
- **Vyhláška č. 77/1996 Sb., o náležitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně pozemků určených k plnění funkcí lesa**
- Trvalé odlesnění plochy nad 5 ha se posuzuje podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí

Lesní zákon

Ochrana plnění funkcí lesů

1. **Základní povinnosti** (platí pro všechny)
2. **Práva a povinnosti nevlastníků lesa** (návštěvníků, vlastníků sousedních nemovitostí apod.)
3. **Práva a povinnosti vlastníků lesa** (tato práva a povinnosti mají i nájemci a podnájemci lesa, pokud smlouva výslovně nestanoví jinak)

Lesní zákon

Základní povinnosti všech osob

- Povinnost každého počínat si tak, aby nedocházelo k ohrožování nebo poškozování lesů, jakož i objektů a zařízení sloužících hospodaření v lese

Lesní zákon

Práva a povinnosti nevlastníků lesa

- Právo na volný přístup do lesa (zákaz oplocování lesa z vlastnických důvodů)
- Právo sbírat lesní plody a suchou na zemi ležící klest
- Lze omezit nařízením obce s rozšířenou působností nebo kraje
- Zákaz některých činností v lesích
- Omezení organizovaných a hromadných sportovních akcí
- Povinnost vlastníků nemovitostí ležících mimo les zajistit jejich ochranu

Lesní zákon

Práva a povinnosti nevlastníků lesa

„Vykazuje-li zpevněná lesní cesta, která je pozemkem určeným k plnění funkcí lesa, znaky účelové komunikace podle § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, vztahuje se na ni právo obecného užívání podle § 19 odst. 1 tohoto zákona.“ (rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22.2.2006 sp. zn. 33 Odo 449/2005)

Lesní zákon

„Vlastník lesa nemůže odpovídat za každou škodu na zdraví a majetku osob, které do lesa vstupují, neboť je vyloučeno, aby měl pod plnou kontrolou stav veškerého porostu v lese. Ustanovení § 19 odst.1 lesního zákona ovšem zároveň nevylučuje, aby odpovědnost vlastníka lesa za škodu byla založena tam, kde s přihlédnutím ke konkrétním poměrům a okolnostem lze vyžadovat jistou intenzitu péče o lesní porost a předvídavost vlastníka vzhledem ke hrozícím rizikům. Zde totiž nejde o smrtelný následek, k němuž by došlo při volném pohybu poškozené kdekoliv v lese, nýbrž při jízdě na kole po lesní cestě, kde je určitý pohyb osob obvyklý. Šlo-li navíc o vyznačenou cyklotrasu, musel vlastník lesa předpokládat zvýšenou frekvenci návštěvníků a tomu přizpůsobit svou činnost ohledně stavu a kvality porostů, které mohly bezpečnost pohybu v těchto místech ohrozit. I když vlastník lesa sám nebyl zřizovatelem cyklotrasy nebo tím, kdo ji na pozemku vyznačil, o zřízení cyklotrasy věděl a vzhledem ke svému postavení zákonem povolaného správce státního lesa si měl být vědom i zvýšené možnosti ohrožení osob cyklotrasu využívajících.“ **(rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.2.2013 25 Cdo 3354/2011)**

Lesní zákon

Práva a povinnosti nevlastníků lesa

„Právní povinnost uložená vlastníku ohrožené nemovitosti se bude uplatňovat výjimečně a bude směřovat jen k odvrácení akutní hrozby vzniku škody což se týká nejen základu této právní povinnosti ale i jejího rozsahu (zákon ukládá provedení jen nezbytně nutných opatření). Nemůže jít o právní povinnost k provedení takových opatření, která jsou obsahem prevenční povinnosti vlastníka lesa. V rámci této právní povinnosti se nepřenáší na vlastníka ohrožené nemovitosti prevenční právní povinnost vlastníka lesa.“
(rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9.1.2012 sp. zn. 21 Co 576/2011)

Lesní zákon

Práva a povinnosti vlastníků lesa

- Obecná práva a povinnosti vlastníků lesa
- Práva a povinnosti při výkonu jednotlivých činností při hospodaření v lesích

Lesní zákon

Obecná práva a povinnosti vlastníků lesa

- Vlastník lesa je povinen usilovat při hospodaření v lese o to, aby nepoškozoval zájmy jiných vlastníků lesů a funkce lesa byly zachovány (plněny rovnoměrně a trvale) a aby byl zachován (chráněn) genofond lesních dřevin
- Vlastníci lesů ochranných jsou povinni hospodařit v nich tak, aby byly zajištěny především jejich ochranné funkce
- Vlastníci lesů zvláštního určení jsou povinni strpět omezení při hospodaření v nich
- Vlastník lesa má právo na náhradu újmy vzniklé v důsledku omezení hospodaření v lese vůči orgánu státní správy, který o tomto omezení rozhodl.

Lesní zákon

Práva a povinnosti při výkonu jednotlivých činností při hospodaření v lesích

- při obnově a výchově lesa
- při těžbě dřeva
- při ochraně lesa
- při plánování hospodaření
- při zajištění odborné úrovně hospodaření
- při poskytování dotací a služeb

Lesní zákon

Reprodukční materiál lesních dřevin

- Pravidla pro přenos RM v horizontálním i vertikálním smyslu
- Zvláštní pravidla pro vybrané druhy lesních dřevin (smrk ztepilý, borovice lesní a modřín opadavý)
- Evidence o původu selektovaného, kvalifikovaného a testovaného RM (vlastník lesa)
- Vyhláška č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin , o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa
- Zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, vyhláška č. 29/2004 Sb.
- Pravidla pro uvádění reprodukčního materiálu do oběhu a pravidla pro přenos reprodukčního materiálu jsou upravena odděleně

Lesní zákon

Obnova a výchova lesa

- Povinnost obnovovat lesní porosty stanovištně vhodnými dřevinami a vychovávat je včas a soustavně tak, aby se zlepšoval jejich stav, zvyšovala jejich odolnost a zlepšovalo plnění funkcí lesa
- Povinnost zalesnit do 2 let, zajištění do 7 let od vzniku holiny
- Zvláštní pravidla pro lesy ochranné a zvláštního určení
- **Vyhláška č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa**

Lesní zákon

Těžba dříví

- Povinnost vlastníka zpracovat přednostně těžbu nahodilou, v případě vzniku holin $>0,2$ ha povinnost hlásit 14 dní předem
- Maximální výměra holé seče 1 ha, maximální šířka dvojnásobek výšky těženého porostu, výjimečně (HS 13 a 19 a svahy nad 250 m) 2 ha
- Zákaz snižovat úmyslnou těžbou zakmenění porostu pod 0,7
- Zákaz mýtní úmyslné těžby v porostech mladších 80 let
- Zvláštní pravidla pro lesy ochranné a zvláštního určení
- Zvláštní pravidla pro vlastníky bez LHP a LHO (3 m^3 na ha a rok)

Lesní zákon

Lesní doprava

- Lesní doprava musí být prováděna tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému poškozování lesa a ostatních pozemků
- Vlastník lesa nebo osoba provádějící činnost v zájmu vlastníka lesa jsou oprávněni v odůvodněných případech na nezbytnou dobu, v nezbytném rozsahu, ve vhodné době a za náhradu **užívat cizí pozemky k lesní dopravě**
- Pokud nedojde k dohodě, rozhodne o podmínkách lesní dopravy po cizích pozemcích a o výši náhrady orgán SSL.

Lesní zákon

Ochrana lesa

- Povinnost provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les
- Povinnost zjišťovat a evidovat výskyt škodlivých činitelů a bránit jejich vývoji, šíření a přemnožení, informovat orgán státní správy lesů při zvýšeném výskytu škodlivých činitelů a provést nezbytná opatření
- Povinnost vlastníka, uživatele honitby a orgánu SSL dbát, aby porosty nebyly nepřiměřeně poškozovány zvěří
- Povinnost provádět preventivní opatření proti vzniku požárů, odstraňovat a zmírňovat následky kalamit
- Povinnost vlastníka upřednostnit účinné technologie šetřící životní prostředí
- **Vyhláška č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní strážě**

Lesní zákon

Práva a povinnosti vlastníka lesa

Meliorace a hrazení bystřin

- Biologická a technická opatření zaměřená na ochranu půdy a péči o vodohospodářské poměry
- Meliorace a hrazení bystřin je povinen provádět vlastník lesa, vyjma meliorací a hrazení bystřin prováděných ve veřejném zájmu, které hradí stát a vlastník lesa je povinen je strpět
- Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu
- **Vyhláška č. 80/1996 Sb., o pravidlech poskytování podpory na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin a o poskytování náhrad zvýšených nákladů**

Lesní zákon

Plánování hospodaření

- Předpoklad trvale udržitelného hospodaření v lese
- Plánování rámcové (oblastní plány rozvoje lesů)
- Plánování podrobné (LHP, LHO)
- vyhláška č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů
- vyhláška č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování

Lesní zákon

Oblastní plány rozvoje lesů

- Metodický nástroj státní lesnické politiky
- Doporučují zásady hospodaření v lesích
- Zpracovávají se pro území přírodních lesních oblastí nebo jejich částí
- Zpracovává je ÚHÚL
- **vyhláška č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů**

Lesní zákon

Lesní hospodářský plán

- Nástroj vlastníka lesa
- Nechávací jej zpracovat povinně vlastníci na 50 ha, může zpracovávat pouze držitel licence
- **Závazná ustanovení LHP**
  1. **Maximální celková výše těžeb**
  2. **Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu**
  3. **Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku (stát a obce)**
- Ostatní ustanovení LHP jsou doporučující
- Jeden LHP max. pro 20.000 ha.
- **vyhláška č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování**

Lesní zákon

Lesní hospodářský plán

Obsahové náležitosti LHP:

- Textová část
- Hospodářská kniha
- Lesnické mapy

Lesní zákon

Lesní hospodářský plán

„Univerzální sukcese do lesního hospodářského plánu při změně vlastníka lesa je bez dalšího možná pouze za předpokladu, že zároveň nedošlo ke změně rozlohy lesa, pro který byl plán schválen. Změna rozlohy lesa představuje takovou změnu podmínek, která vyvolává nutnost změny závazných ustanovení lesního hospodářského plánu a povinnost vlastníka lesa o tuto změnu požádat orgán státní správy lesů.“ **(rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12.12.2008, č. j. 2 As 64/2008 - 122)**

Lesní zákon

Lesní hospodářská osnova

- Jejich zpracování zajišťuje státnímuž zpracovávat pouze držitel licence
- **Závazná ustanovení LHO**
  1. **Maximální celková výše těžeb (pro všechny)**
  2. **Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu (pro vlastníka nad 3 ha)**
- Ostatní ustanovení LHO jsou doporučující
- Závazná ustanovení se stávají závaznými po protokolárním převzetí LHO vlastníkem
- LHO jsou nepovinné
- **vyhláška č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování**

Lesní zákon

Lesní hospodářská osnova

- LHO se zpracovávají pro tzv. **zařizovací obvody**

Náležitost osnovy:

- všeobecná část,
- podrobné údaje pro porosty, porostní skupiny či etáže a dřeviny,
- plochová tabulka,
- lesnická mapa,
- vlastnické separáty

Lesní zákon

Zajištění odborné úrovně hospodaření

- Odborný lesní hospodář
- Licence (zpracování LHP a LHO, OLH)

Lesní zákon

Odborný lesní hospodář

- Povinnost vlastníků lesa zajišťovat hospodaření v lese vždy v součinnosti s **odborným lesním hospodářem**
- OLH má poradní funkci, odpovídá vlastník
- Činnost OLH hradí vlastník, do 50 ha může hradit činnost OLH stát
- **vyhláška č. 423/2011 Sb., o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát**

Lesní zákon

Licence

- Licence (k vyhotovování LHP a LHO, licence odborného lesního hospodáře, licence pro dodavatele RM podle zákona č. 149/2003 Sb.)
- Všeobecné a zvláštní podmínky pro udělení licence
- Na udělení licence je právní nárok
- Překážky pro získání licence
- **vyhláška č. 100/1996 Sb. kterou se stanoví náležitosti žádosti o udělení licence v lesním hospodářství a podrobnosti o udělování licencí v lesním hospodářství**

Lesní zákon

Podpora hospodaření

Stát podporuje hospodaření v lesích:

- **Finančními příspěvky**
- **Službami**

Lesní zákon

Finanční příspěvky lze poskytnout zejména na:

- ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lese,
- obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů do 40 let věku,
- zvyšování podílu melioračních a zpevňujících dřevin,
- opatření k obnově lesů poškozených imisemi a lesů chřadnoucích vinou antropogenních vlivů,
- opatření k obnově porostů s nevhodnou nebo náhradní dřevinnou skladbou (rekonstrukce nebo přeměna porostu),
- opatření k zalesnění v horských polohách,
- ochranu lesa,
- opatření k zajištění mimoprodukčních funkcí lesa,
- opatření k zajištění proti lesním hmyzím škůdcům a opatření při jiných mimořádných okolnostech a nepředvídatelných škodách ohrožujících stav lesů, přesahujících možnosti vlastníka lesa,
- podporu sdružování vlastníků lesů a podporu hospodaření ve sdružených lesích vlastníků malých výměř,
- vyhotovení plánů za podmínky poskytnutí dat plánu v digitální formě pro potřeby státní správy lesů.

Lesní zákon

Pravidla pro poskytování finančních příspěvků jsou stanovena **v nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti**

Lesní zákon

Služby

- velkoplošné ochrany lesů proti hmyzím škůdcům,
- velkoplošné chemické meliorace a hnojení lesů,
- prevence a ochrany lesů před požáry,
- hubení komárů na pozemcích určených k plnění funkcí lesa v místech, kde orgány hygienické služby potvrdí jejich hrozící kalamitní výskyt,
- monitoring a prognózování výskytu a vývoje škodlivých činitelů,
- poradenská činnost a zvyšování odborné úrovně vlastníků lesů a odborných lesních hospodářů.

Lesní zákon

Státní správa v lesním hospodářství

Státní správa lesů

- Obecní úřady obcí s rozšířenou působností (Vojenský lesní úřad)
- Krajské úřady (Vojenský lesní úřad)
- Ministerstvo zemědělství
- Národní parky – správy NP a Ministerstvo životního prostředí

Státní správa plnicí zvláštní úkoly

- Ministerstvo životního prostředí (vrchní státní dozor)
- ČIŽP (zákon č. 282/1991 Sb.)
- Lesní stráž (obecné užívání lesů)

Lesní zákon

Státní správa lesů

Státní správa lesů ≠ správa státních lesů
(s výjimkou národních parků)

Lesní zákon

**Specifické nástroje pro výkon státní
správy lesů**

Lesní hospodářská evidence

Inventarizace lesů

Lesní zákon

Lesní hospodářská evidence

Vlastník lesa je povinen vést lesní hospodářskou evidenci o plnění závazných ustanovení plánu a předat údaje podle ní orgánu SSL vždy do konce března za uplynulý kalendářní rok

Lesní zákon

Inventarizace lesů

Zjišťování skutečného stavu lesů na území státu na náklady státu

Provedení inventarizace lesů vyhláší vláda nařízením, ve kterém určí rozsah a způsob inventarizace lesů

Vlastník lesa je povinen strpět provádění úkonů spojených s inventarizací lesů a poskytovat nezbytné údaje orgánům SSL

nařízení vlády č. 193/2000 Sb., kterým se vyhláší provedení inventarizace lesů v letech 2001 až 2004

nařízení vlády č. 247/2009 Sb., kterým se vyhláší provedení inventarizace lesů v letech 2011 až 2015

Lesní zákon

Delikty a sankce

Přestupky

- Napomenutí
- Pokuta do 15.000,- Kč

Jiné správní delikty

- Pokuta do 1.000.000,- Kč (2.000.000,- Kč)

Pokuty podle jiných právních předpisů

- 10.000.000,- Kč (zákon o ČIŽP)
- Pokuta do 2.000.000,- Kč (zákon č. 114/1992 Sb.)

Lesní zákon

Delikty a sankce

V případech, kdy vlastník lesa neplní podstatné povinnosti stanovené tímto zákonem a ohrožuje tím existenci lesa a lesy sousední, přičemž sankce podle § 55 jsou neúčinné, rozhodne orgán státní správy lesů o nezbytných opatřeních k odvrácení hrozícího nebezpečí

Zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a o její působnosti v ochraně lesa

ČIŽP uloží pokutu až do výše 5 000 000 Kč právnickým nebo fyzickým osobám, které svým jednáním nebo opomenutím ohrozí nebo poškodí životní prostředí v lesích tím, že

- a) neoprávněně používají lesní půdu k jiným účelům než pro plnění funkcí lesů,
- b) při zpracování lesního hospodářského plánu a jeho realizaci ohrozí životní prostředí, popřípadě způsobí jeho poškození,
- c) vlastním zaviněním vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů,
- d) neplní opatření uložená orgány životního prostředí podle zvláštních zákonů a tohoto zákona,
- e) neplní povinnosti stanovené zvláštním právním předpisem.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

§ 295 Poškození lesa

- (1) Kdo, byť i z nedbalosti, těžbou lesních porostů nebo jinou činností provedenou v rozporu s jiným právním předpisem způsobí, byť i připojením k již existující holině, vznik holé seče nebo způsobí závažné poškození lesa na celkové větší ploše lesa nebo proředí lesní porost pod hranici zakmenění stanovené jiným právním předpisem na celkové větší ploše lesa, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.
- (2) Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 opětovně, nebo vznikne-li těžbou nebo jinou činností uvedenou v odstavci 1 holá seč nebo proředění na celkové značné ploše lesa.

Děkuji Vám za pozornost !

Martin Flora

Mendelova univerzita v Brně

Fakulta lesnická a dřevařská

